

Kamila Mrozek¹

Uniwersytet Wrocławski

ORCID ID: 0000-0001-7973-0281

WYBRANE ZAGADNIENIA PRAKTYKI STOSOWANIA PRZERWY I ODROCZENIA WYKONANIA KARY

ABSTRACT

Selected issues of the practice of interruption and postponement of the execution of a sentence

This article focuses on selected issues in the practice of parole, postponed execution of sentences and the challenges arising from their implementation. It attempts to analyse the institution of a conditional early release from the remainder of a prison sentence under Article 155 of the Polish Executive Penal Code, which introduces a probationary element into the process of granting parole. It addresses the aspects that are most difficult to interpret. In the context of postponed executions of sentences, the article draws attention to the problem of competition with the electronic monitoring system. Furthermore, the article discusses the provisions of Article 9 § 4 of the Polish Executive Penal Code in light of amendments effective on January 1, 2023.

The study also looks at a topic rarely discussed in the literature, namely the gap in the scope of parole and postponement during the implementation of security measures. The analysis examines the current regulations in the context of the aims and nature of psychiatric detention, parole and deferred sentences. The article concludes by proposing a direction for interpreting the current legislation and makes *de lege lata* and *de lege ferenda* suggestions.

---

¹ Doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Karnego Wykonawczego na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Adres do kontaktu: kamila.mrozek@uwr.edu.pl.

Keywords: imprisonment, postponement of the execution of a sentence, parole, electronic monitoring system

Słowa kluczowe: kara pozbawienia wolności, odroczenie wykonania kary, przerwa w karze, system dozoru elektronicznego

Wstęp

Zarówno odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, jak i przerwa w karze na gruncie prawa karnego wykonawczego mają doniosłe znaczenie praktyczne. W kontekście zasad ogólnych odroczenie stanowi wyjątek od zasady bezzwłocznego wykonania kary, wyrażonej w art. 9 § 1 k.k.w., przerwa zaś z uwagi na jej istotę i moment, w którym może zostać orzeczona – wyjątek od zasady ciągłego wykonania kary. Obie instytucje w różnym stopniu, choćby nawet okresowo, mają wpływ na wielkość populacji penitencjarnej, ale przede wszystkim są wyrazem poszanowania ugruntowanej w postępowaniu wykonawczym zasady humanitaryzmu.

Wskazać należy, że zainteresowanie ustawodawcy instytucją odroczenia wykonania kary w przeciągu ostatnich kilku lat, w tym zwłaszcza likwidacja możliwości warunkowego zawieszenia w trybie art. 152 k.k.w., przy jednoczesnych licznych zmianach legislacyjnych w obrębie systemu dozoru elektronicznego, które doprowadziły do wzrostu liczby postępowań w tym zakresie, doprowadziło do sytuacji, w której zauważalna staje się ich wzajemna konkurencyjność. Obecnie istotą odroczenia jest wyłącznie przesunięcie w czasie początkowego momentu rozpoczęcia wykonania kary w oparciu o ustawowo uregulowane podstawy prawne, bez możliwości późniejszego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności, co oznacza, że po okresie odroczenia sprawca trafi do zakładu karnego. Dozór elektroniczny zakłada natomiast wolnościowy sposób wykonania kary pozbawienia wolności.

Należy jednak pamiętać, że pomimo owej konkurencyjności odroczenia wykonania kary z systemem dozoru elektronicznego waga instytucji odroczenia, jak i przerwy w karze wynika z obowiązku poszanowania obowiązującej w postępowaniu wykonawczym zasady indywidualizacji wykonania kary oraz przywołanej już zasady humanitaryzmu².

Przerwa w karze

Wyrazem racjonalizacji polityki kryminalnej jest rozwiązanie przewidziane w art. 155 k.k.w. Przepis ten przewiduje możliwość warunkowego przedterminowego zwolnienia, ale na zasadach odmiennych niż przewidziane w Kodeksie karnym. Z powołanego przepisu wynika, że jeżeli przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności trwała co najmniej rok, a skazany odbył co najmniej sześć miesięcy kary – sąd penitencjarny może

² Szerzej K. Mrozek, *Odroczenie wykonania kary*, Wrocław 2019, s. 7.

warunkowo zwolnić skazanego z odbycia reszty kary na zasadach określonych w art. 77 k.k., przy czym zwolnienie może nastąpić w każdym czasie, bez ograniczeń wynikających z art. 78 i 79 k.k.³

Kwestią bezdyskusyjną jest fakt, że formułowanie prognozy kryminologiczno-społecznej jest dużo bardziej miarodajne wówczas, gdy skazany przebywa w warunkach wolnościowych, kiedy to realnie można ocenić stopień resocjalizacji i przygotowania skazanego do życia na wolności. W przeciwnym razie ocena ta polega na domniemaniu, że wykonywana dotąd kara pozbawienia wolności spełniła cel, o którym mowa w art. 67 k.k.w.

Zastosowanie omawianej konstrukcji prawnej obwarowane jest kumulatywnym spełnieniem czterech powiązanych ze sobą przesłanek. Są to:

1. korzystanie przez skazanego z przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności przez okres co najmniej roku,
2. uprzednie odbycie przez skazanego co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności,
3. wymiar orzeczonej kary nieprzekraczający trzech lat,
4. istnienie materialnych przesłanek warunkowego zwolnienia, określonych w art. 77 § 1 k.k.⁴

Z uwagi na występujące problemy interpretacyjne przedmiotem tej części opracowania będzie analiza trzech pierwszych podstaw warunkowego przedterminowego zwolnienia udzielanego w trybie art. 155 k.k.w. Punkt pierwszy nawiązuje do czasu trwania przerwy w karze, który nie może być krótszy niż rok, przy czym zaznaczyć należy, że bez znaczenia pozostaje okoliczność, na której podstawie sąd penitencjarny udzielił skazanemu tejże przerwy. Jak wynika bowiem z treści art. 153 k.k.w., podstawą przerwy mogą być stan zdrowia skazanego (choroba psychiczna lub inna ciężka choroba uniemożliwiająca wykonywanie kary pozbawienia wolności) lub ważne względy rodzinne lub osobiste. Różnica jednak polega na tym, że w pierwszym przypadku przerwy udziela się do czasu ustania przeszkody, natomiast w drugim maksymalnie na okres do jednego roku. Nie ma przy tym znaczenia, czy roczny okres przerwy, o którym mowa w art. 155 k.k.w., ustalany jest przez sąd penitencjarny jednorazowo czy w krótszych odcinkach czasu.

Zastanawia nadto, czy ustawodawca w komentowanym przepisie miał na myśli jedną przerwę w karze czy sumę kilku przerw, z których skazany kolejno korzystał? Nic nie stoi bowiem na przeszkodzie, aby skazany po zakończeniu przerwy fakultatywnej, powołując się na chorobę psychiczną lub inną ciężką chorobę uniemożliwiającą wykonanie kary, korzystał z przerwy obligatoryjnej. Literatura przedmiotu nie stawia jednoznacznej odpowiedzi na tak postawione pytanie. Krzysztof Dąbkiewicz, bazując na wykładni gramatycznej, stoi na stanowisku, że na gruncie art. 155 k.k.w. chodzi o jedną przerwę trwającą nieprzerwanie przez jeden rok⁵. Odmienne zdanie prezentuje Grzegorz Wiciński, który dopuszcza interpretację rozszerzającą, pozwalającą na zastosowanie rozwiązania, o którym

3 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 1997 r. nr 90, poz. 557 z późn. zm.).

4 K. Postulski, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 741, zob. też postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 lipca 2011 r., II AKzW 399/11, LEX nr 1642080.

5 K. Dąbkiewicz, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 628–629. Zob. też K. Postulski, *Kodeks karny...*, s. 741.

mowa w art. 155 k.k.w. w sytuacji, gdy skazany korzystał z więcej niż jednej przerwy w karze⁶.

Kontrowersje pojawiają się również wokół pytania, czy tylko przerwa w karze orzeczona w trybie art. 153 k.k.w. uzasadnia zastosowanie dobrodziejstwa, o którym mowa w art. 155 k.k.w.? Komentowany przepis bowiem wprost wskazuje na przerwę w wykonaniu kary pozbawienia wolności, która trwała co najmniej rok. Tymczasem orzecznictwo stoi na stanowisku, że w zakres przerwy w wykonaniu kary z art. 155 k.k.w. wchodzi nie tylko przerwa w rozumieniu art. 153 k.k.w., ale również okres, w którym skazany nie odbywał kary pozbawienia wolności z powodu zawieszenia postępowania wykonawczego w trybie art. 15 § 2 k.k.w.⁷ Jak wynika bowiem z powołanego orzeczenia, „skazany, wobec którego z powodu choroby psychicznej lub innej przewlekłej, ciężkiej choroby zawieszono postępowanie wykonawcze na podstawie art. 15 § 2 k.k.w., po rozpoczęciu odbywania przez niego kary pozbawienia wolności orzeczonej w wysokości nie przekraczającej 3 lat i odbyciu co najmniej 6 miesięcy tej kary, może skorzystać z warunkowego zwolnienia z reszty kary, na podstawie art. 155 § 1 k.k.w., również wtedy, gdy w wyniku zawieszenia postępowania wykonawczego co najmniej przez rok kara ta w stosunku do skazanego nie była wykonywana. Oznacza to, że w zakres pojęcia przerwy »w wykonaniu« (odbywaniu) kary pozbawienia wolności, której czas trwania określa art. 155 § 1 k.k.w., wchodzi nie tylko przerwa – w rozumieniu art. 153 k.k.w., ale również okres, w którym skazany nie odbywał kary pozbawienia wolności z powodu zawieszenia postępowania wykonawczego”. Abstrahując od powyższego, wyraźnie należy zaznaczyć, że w zakres „przerwy w wykonaniu kary” z art. 155 k.k.w. nie wchodzi odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, choćby udzielone na tej samej podstawie co przerwa⁸.

Podstawą materialnoprawną udzielenia skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z reszty kary w trybie art. 155 k.k.w. jest również odbycie przez skazanego co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności. Brak precyzji ustawodawcy w konstrukcji powołanej podstawy rodzi wątpliwości co do okresu, w którym kara ta powinna zostać wykonana. Z jego treści nie wynika bowiem, czy skazany musi odbyć ją w całości przed skorzystaniem z przerwy w karze, po jej zakończeniu czy dopuszczalne jest częściowe jej wykonanie przed rozpoczęciem przerwy, a częściowe po? W literaturze i orzecznictwie słusznie zwraca się uwagę, że założeniem tej regulacji jest, aby skazani po upływie rocznej przerwy nie wracali już do zakładu karnego, a mogli skorzystać z warunkowego przedterminowego zwolnienia⁹. Odmienną interpretację prezentuje Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, wskazując, że „gdyby dla ustawodawcy miała znaczenie kolejność, w jakiej następuje odbycie 6 miesięcy kary i korzystanie z rocznej przerwy w jej odbywaniu, to wyraźnie stwierdziłby to w tym przepisie”¹⁰.

6 G. Wiciński, *Postępowania incydentalne związane z wykonaniem kary pozbawienia wolności w programie probacji*, Łódź 2012, s. 377.

7 Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2000 r., I KZP 8/00, OSNKW 2000/5-6/43.

8 Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 stycznia 2009 r., II AKz w 10/09, LEX nr 567616.

9 K. Dąbkiewicz, *Kodeks karny...*, s. 628; zob. też postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 stycznia 2008 r., II AKz w 22/08, KZS 2008, z. 4, poz. 59.

10 Postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2012 r., II AKz w 521/12, LEX nr 1166859.

Możliwość zastosowania komentowanego rozwiązania implikuje również wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności, który nie może w żadnym razie przekroczyć trzech lat. Kara pozbawienia wolności orzeczona na okres powyżej trzech lat w rozumieniu art. 155 § 2 k.k.w. to kara, na którą składa się również suma kar orzeczonych wyrokami sądów, które jednostkowo nie wykraczają poza ten wymiar.

Odroczenie wykonania kary

Odstąpienie w 2019 r. od probacyjnego charakteru odroczenia wykonania kary na skutek uchylenia art. 152 k.k.w.¹¹ doprowadziło do dezaktualizacji licznych problemów interpretacyjnych, które pojawiały się w związku z nie dość precyzyjnym ujęciem uchylonego przepisu. Niemniej odroczenie jako jedno z ważniejszych postępowań incydentalnych w toku wykonania kary pozbawienia wolności w dalszym ciągu wymaga szczególnej uwagi, bowiem wpływa na moment rozpoczęcia wykonania bezwzględnej kary pozbawienia wolności, stanowiąc wyłom od zasady wyrażonej w art. 9 § 1 k.k.w.

Istotą odroczenia jest zatem przesunięcie w czasie początkowego momentu rozpoczęcia wykonania kary pozbawienia wolności w celu złagodzenia skutków natychmiastowej izolacji. Pamiętać należy, że w odróżnieniu od przerwy w karze odroczenie możliwe jest tylko w sytuacji, gdy sprawca nie rozpoczął wykonywania kary pozbawienia wolności na terenie jednostki penitencjarnej. Zachowanie tego statusu niewątpliwie utrudnia nowe brzmienie art. 79 § 1 k.k.w., zgodnie z którym skazanego na karę pozbawienia wolności sąd poleca zatrzymać i doprowadzić do aresztu śledczego. Od dnia 1 stycznia 2023 r. odstąpiono zatem od dotychczasowej praktyki dobrowolnego stawiennictwa skazanych w zakładach karnych, co oznacza obowiązek natychmiastowego przystąpienia do wykonania kary pozbawienia wolności, niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia skazującego.

Pamiętać przy tym należy, że samo złożenie wniosku o odroczenie wykonania kary nie wstrzymuje wykonania orzeczenia. W tym kontekście w praktyce stosowania odroczenia niebagatelne znaczenie przypisać należy instytucji, o której mowa w art. 9 § 4 k.k.w. Jak wynika bowiem z powołanego przepisu, złożenie wniosku o wydanie postanowienia w postępowaniu wykonawczym nie wstrzymuje wykonania orzeczenia, którego wniosek dotyczy, chyba że sąd właściwy do rozpoznania wniosku w szczególności uzasadnionych wypadkach postanowi inaczej. Wydanie przez sąd postanowienia w przedmiocie wstrzymania wykonania orzeczenia gwarantuje skazanemu pozostawanie na wolności, wbrew regule wyrażonej w art. 79 § 1 k.k.w., aż do czasu rozpoznania wniosku o odroczenie wykonania kary.

Należy bowiem pamiętać, że z instytucją odroczenia wykonania kary mamy do czynienia tylko wówczas, gdy skazany nie rozpoczął jeszcze jej wykonywania, a więc przed jego przyjęciem do jednostki penitencjarnej. Jeżeli przed wydaniem postanowienia

¹¹ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1694).

w przedmiocie odroczenia skazany trafi do aresztu śledczego, sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji, nie będzie już właściwy do merytorycznego rozpoznania wniosku. Od tej chwili sąd może orzekać tylko w przedmiocie przerwy w wykonaniu kary. W takim przypadku wniosek o odroczenie powinien być potraktowany jako wniosek o udzielenie przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności¹². Stąd też postanowienie wydane w trybie art. 9 § 4 k.k.w. w przedmiocie wstrzymania wykonania kary gwarantuje skazanemu możliwość merytorycznego rozpoznania wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności.

Problematyka luki w zakresie przerwy i odroczenia w trakcie internacji psychiatrycznej

Odrębnym problemem pozostaje kwestia niewpisania przerwy i odroczenia w instytucję środków zabezpieczających, a konkretnie w internację psychiatryczną (art. 93a § 1 k.k.). Wydawać by się mogło, iż faktyczne podobieństwo pobytu sprawcy w zakładzie psychiatrycznym do sytuacji skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności upoważnia do postawienia postulatu uzupełnienia regulacji rozdziału XIII Kodeksu karnego wykonawczego („Środki zabezpieczające”) o instytucje właściwe dla rozdziału X („Kara pozbawienia wolności”) tego samego aktu prawnego. Propozycja tego rodzaju pojawiała się zresztą w piśmiennictwie¹³. Potrzebę uzupełnienia tej luki uzasadniano m.in. koniecznością stworzenia mechanizmu procesowego na wypadek pogorszenia kondycji somatycznej sprawcy. Racjonalnie uznawano, iż stacjonarne leczenie psychiatryczne nie jest w stanie zagwarantować właściwej opieki specjalistycznej sprawcom, którzy w trakcie internacji będą wymagać np. terapii onkologicznej, i temu miałyby służyć właśnie przerwa (a na wcześniejszym etapie odpowiednio odroczenie).

Nie można jednak zapominać o tym, iż charakter obu instytucji (kary pozbawienia wolności i środka zabezpieczającego) jest odmienny. Wypowiadał się w tym temacie Sąd Najwyższy¹⁴, twierdząc, iż „brak ustawowej możliwości zastosowania wobec osób umieszczonych w zakładzie psychiatrycznym w oparciu o przepis art. 94 § 1 k.k. [obecnie art. 93a § 1 pkt 4 k.k. – dop. K.M.] tytułem środka zabezpieczającego instytucji przerwy w wykonywaniu internowania nie wynika z zaistnienia – w tym zakresie – luki w prawie, ale jest zamierzonym działaniem ustawodawcy, warunkowanym przede wszystkim: istotą i celem tych środków”. Środek ten stosuje się, tylko kiedy jest to konieczne, aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego, a inne środki prawne określone w Kodeksie karnym lub orzeczone na podstawie innych ustaw nie są wystarczające. Internację psychiatryczną można orzec jedynie, aby zapobiec

12 Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 października 2011 r., II AKz w 1029/11, LEX nr 1163181.

13 M. Banaś-Grabek, *Przerwa w wykonywaniu środka zabezpieczającego umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym*, „Prokuratura i Prawo” 2015, nr 5.

14 Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., I KZP 23/06, OSNKW 2006, nr 11, poz. 100.

ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości (art. 93 b § 1 k.k.) w sytuacji, kiedy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że popełni on ponownie czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości w związku z chorobą psychiczną lub upośledzeniem umysłowym (art. 93 g § 1 k.k.). Stanowisko to znalazło potwierdzenie w judykacie m.in. Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 listopada 2007 r.¹⁵ Potwierdzono tam celowość tej luki wynikającą z istoty środków zabezpieczających. Internacja zdaniem sądu ma charakter prewencyjny (nie represyjny jak kara), stosuje się ją na czas nieoznaczony (znów odmiennie niż kara pozbawienia wolności), a kryterium jej trwania jest poprawa stanu zdrowia sprawcy, która ma mu umożliwić bezkonfliktowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Konkludując, przerwie (oraz odpowiednio odroczeniu) sprzeciwia się istota internacji psychiatrycznej, nakazująca w sposób niezwłoczny (i ciągły) chronić (zabezpieczyć) społeczeństwo przed zagrożeniem ze strony sprawcy (wynikającym z jego stanu zdrowia psychicznego) aż do momentu, kiedy na skutek zastosowania odpowiedniego postępowania leczniczego, psychoterapeutycznego, rehabilitacyjnego lub resocjalizacyjnego następuje poprawa stanu jego zdrowia i zachowania w stopniu umożliwiającym funkcjonowanie w społeczeństwie w sposób niestwarzający zagrożenia porządku prawnego, a w wypadku sprawcy umieszczonego w zakładzie psychiatrycznym – również dalsze leczenie w warunkach poza tym zakładem (art. 202 k.k.w.). Dopiero wtedy może nastąpić jego zwolnienie.

Niemniej jednak, analizując przesłanki odroczenia i przerwy, warto dokonać kilku ustaleń porządkujących tę materię w kontekście środków zabezpieczających. Jakkolwiek oczywiste jest, iż „choroba psychiczna” nie mogłaby w odniesieniu do internowanych stanowić przesłanki ich zwolnienia z zakładu psychiatrycznego (instytucje te są najwłaściwszymi placówkami do ich leczenia), to pozostaje jeszcze kwestia postępowania w przypadku stwierdzenia „innej ciężkiej choroby” uniemożliwiającej wykonywanie tego środka (art. 150 § 1 k.k.w. oraz art. 153 § 1 k.k.w. w zw. z art. 150 § 1 k.k.w.). Tutaj zasadne byłoby rozważenie skorzystania z art. 15 § 2 k.k.w.¹⁶, czyli z zawieszenia postępowania wykonawczego. Z kolei konkurencyjność interesów w zakresie potrzeby natychmiastowej ochrony społeczeństwa a ujemnych, „zbyt ciężkich skutków dla sprawcy lub jego rodziny” (art. 150 § 3 k.k.w.) wiążących się z natychmiastowym wykonaniem środka w postaci internacji psychiatrycznej należy rozstrzygnąć na korzyść tej pierwszej. Ta interpretacja także wyklucza skorzystanie z instytucji fakultatywnego odroczenia w odniesieniu do internowanych w szpitalu psychiatrycznym. Niemniej jednak nie oznacza to, iż problem sytuacji osobistej, potrzeb życiowych sprawcy i jego najbliższych powinien być zupełnie pominięty. Nie pozwala na to choćby kluczowa zasada postępowania wykonawczego, czyli reguła humanitarnego wykonywania środków zabezpieczających. Mimo

¹⁵ Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 listopada 2007 r., II Akzw 770/07, KZS 2007 nr 12, poz. 52.

¹⁶ Jeżeli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca postępowanie wykonawcze, a w szczególności, jeżeli nie można ująć skazanego albo nie można wykonać wobec niego orzeczenia z powodu choroby psychicznej lub innej przewlekłej, ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się w całości lub w części na czas trwania przeszkody.

iż w trakcie wykonywania internacji także kwestie „ważnych względów rodzinnych i osobistych” muszą ustąpić istotnie i charakterowi internacji, to posiłkowo można skorzystać z innej, niedawno wprowadzonej do Kodeksu karnego wykonawczego instytucji. Takim rozwiązaniem może być art. 204d k.k.w. (zezwolenie na czasowy pobyt poza zakładem psychiatrycznym pod opieką członka rodziny lub osoby godnej zaufania, jeżeli jest to uzasadnione względami terapeutycznymi lub ważnymi względami rodzinnymi, niebezpieczeństwo zaś, że sprawca przebywający poza zakładem dopuści się czynu zabronionego lub zagrozi własnemu życiu lub zdrowiu, jest nieznaczące), zwłaszcza jeżeli ustawodawca zmodyfikowałby ten przepis zgodnie z propozycjami doktryny¹⁷.

Podsumowanie

Odroczenie wykonania kary, jak i przerwa w karze jako postępowania incydentalne w toku wykonania kary pozbawienia wolności mają realny wpływ na sposób i czas wykonania orzeczenia, tworząc tym samym gwarancję respektowania podstawowej zasady prawa karnego wykonawczego, tj. zasady indywidualizacji. Konstrukcja podstaw stosowania tytułowych instytucji wprowadza możliwość ich wykorzystania w tych przypadkach, kiedy orzeczona względem skazanego kara pozbawienia wolności musi ustąpić miejsca zasadzie humanitaryzmu i poszanowania praw skazanego. Praktyczny aspekt obu instytucji generuje problemy interpretacyjne, których rozwiązań poszukujemy nie tylko w literaturze przedmiotu, ale przede wszystkim w orzecznictwie sądowym. Wybrane problemy związane z praktyką stosowania odroczenia i przerwy stanowiły asumpt do podjęcia rozważań w niniejszej pracy.

W kontekście oceny przerwy i odroczenia w trakcie internacji psychiatrycznej wypada dodać, że brak wpisania tych rozwiązań w instytucję środków zabezpieczających jest celowym zabiegiem ustawodawcy, podyktowanym istotą i charakterem tych środków, gdzie prymat wiodą cele związane z ochroną społeczeństwa przed niebezpiecznym sprawcą. Powoduje to sytuację, iż zwolnienie może nastąpić tylko i wyłącznie w momencie zdezaktualizowania się przesłanek ich stosowania. Niemniej jednak, kierując się względami humanitarnymi, należy mieć na uwadze potrzebę leczenia poważnych chorób somatycznych w trakcie internacji, jak i konieczność realizacji istotnych spraw osobistych sprawcy. Warto jednak w tym celu wykorzystać, po odpowiednim ich zmodyfikowaniu, przepisy już istniejące w Kodeksie karnym wykonawczym (zawieszenie postępowania wykonawczego i zezwolenie na czasowy pobyt internowanego poza zakładem psychiatrycznym).

¹⁷ A. Kwieciński proponuje m.in. rozszerzenie jego stosowania na internowanych z zakładów o wyższych stopniach zabezpieczenia pod warunkiem udzielania tej przepustki na wzór zwolnienia z art. 141a k.k.w., możliwość wzbogacenia jej o asystę policji lub służb medycznych, doprecyzowanie czasu jego trwania, procedury jego kontroli i odwołania. Por. A. Kwieciński, *Środki zabezpieczające po zmianach z 2015 r.*, Wrocław 2021, s. 257–273.

Bibliografia

Literatura

- Banaś-Grabek M., *Przerwa w wykonywaniu środka zabezpieczającego umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym*, „Prokuratura i Prawo” 2015, nr 5.
- Dąbkiewicz K., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Kwieciński A., *Środki zabezpieczające po zmianach z 2015 r.*, Wrocław 2021.
- Mrozek K., *Odroczenie wykonania kary*, Wrocław 2019.
- Postulski K., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2017.
- Wiciński G., *Postępowania incydentalne związane z wykonaniem kary pozbawienia wolności w programie probacji*, Łódź 2012.

Akty normatywne i orzecznictwo

- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 listopada 2007 r., II Akzw 770/07, KZS 2007, nr 12, poz. 52.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 lipca 2011 r., II AKzw 399/11, LEX nr 1642080.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 stycznia 2008 r., II AKzw 22/08, KZS 2008, z. 4, poz. 59.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 stycznia 2009 r., II AKzw 10/09, LEX nr 567616.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 października 2011 r., II AKzw 1029/11, LEX nr 1163181.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2012 r., II AKzw 521/12, LEX nr 1166859.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., I KZP 23/06, OSNKW 2006, nr 11, poz. 100.
- Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2000 r., I KZP 8/00, OSNKW 2000/5-6/43.
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1694).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 1997 r. nr 90, poz. 557 z późn. zm.).